

La possible construcció de l'hotel de luxe en un espai natural just devora la protegida platja de ses Covetes-es Trenc ha motivat una àmplia oposició, com (a la foto) la manifestació organitzada pel GOB.

L'embolic del discutit hotel

El Tribunal Superior de Justícia de Balears (TSJB) ha anul·lat la “correcció” del Pla Territorial de Mallorca que el Consell Insular va fer l'any passat per permetre que just devora la zona protegida de ses Covetes-es Trenc es pogués construir un hotel i un complex turístic de luxe.

La majoria absoluta de la qual gaudeix en el Consell el PP –19 de 33 escons– li permeté fer aquesta “correcció” que suposava, de fet, el llum verd al projecte d'urbanitzar la finca de 21 hectàrees coneguda pel nom de Son Durí. Aleshores, la majoria conservadora, contra el criteri i la ferotge crítica de l'oposició formada per PSOE i PSM, així com dels ecologistes del GOB –els quals organitzaren una massiva manifestació *in situ* l'any

La situació del projecte de construir un hotel i un complex de luxe en un espai natural de Mallorca entra en una fase kakfiana.

passat per protestar contra projecte–, va interpretar que no calia una reforma del PTM per a poder urbanitzar la finca, sinó una mera “correcció” tècnica. Tot i que pot parèixer una diferència sense importància, no ho és gens. La “correcció” es podia fer, i de fet així fou, amb una votació simple i, ràpidament, ja estava resolt el tema i la promotora que impulsa el projecte podia iniciar tot el procés que conduiria a la construcció del complex. Una reforma del PTM hauria requerit tot

el procés burocràtic que la llei preveu per a aquests casos: exposició pública de la reforma, votacions, recursos, etc. En resum: molt de temps, que era justament el que el PP no volia perdre-hi. Perquè el president del partit i del Govern, José Ramón Bauzá, havia ordenat tirar endavant cadascun dels projectes d'aquestes característiques que se'ls posés damunt la taula.

Això era a començament de la primavera de 2012. Ara, al cap d'uns setze mesos, el TSJB ha pegat una

forta clatellada al Consell, al PP i indirectament al govern de Bauzá.

La sentència. La suposada “correcció” tècnica que justifica el PP consisteix, a parer seu, en el mer canvi del número que identifica les hectàrees de l’extensió urbanitzable de la finca esmentada. Segons els conservadors, el seu antecessor en el govern del Consell, l’esquerra –PSOE i PSM, juntament amb UM–, aprovà per a aquest sector de territori la qualificació d’urbanitzable d’un conjunt d’hectàrees que eren fins aleshores qualificades com a rústiques. Al parer del PP, la redacció “equivocada” deia que a la finca de Son Durí el nombre total d’aquestes hectàrees que passaven a ser urbanitzables era de 2, quan en realitat havien de ser 21, que és l’extensió global de la finca. En això consistia, sempre segons la majoria actual conservadora, “l’errada” que calia “rectificar”. El responsable actual d’Urbanisme i Territori del Consell, Mauricio Rovira (PP) va voler explicar que “nosaltres no hem tocat res de la qualificació del terreny sinó únicament hem rectificat el que era evident que es tractava d’una errada numèrica”, perquè, al seu parer, no podia ser de cap manera que només dues hectàrees passessin a urbanitzables, sinó que havien de ser el conjunt de la finca, 21.

D’acord amb aquesta tesi, el Consell no estava fent una “reforma” de la redacció del PTM sinó una simple “rectificació d’una errada”, una muda tècnica sense cap més transcendència. No ho entengueren així els partits opositors, PSOE i PSM, ni tampoc una empresa, anomenada Zarpini, que veïe en aquella decisió una potencial erosió dels seus interessos a la zona. És justament a aquesta empresa a la qual contesta el Tribunal Superior de Justícia de Balears en la seva sentència. Quan li dóna raó perquè, asseguren els magistrats, no es pot parlar de “rectificació quan representa una alteració substancial”, com era el cas, ja que la mera rectificació es reserva per a qüestions que no alterin res ni tinguin conseqüències, tal és el cas d’una data, un nom, una transcripció i coses semblants. No, però, quan “es tracta d’una operació d’apreciació jurídica” que és el cas del nombre d’hectàrees que es podrien urbanitzar a la finca.

25 anys de sa Dragonera

La presidenta del Consell de Mallorca, Maria Salom, del PP, que ha presentat recurs contra la sentència del Tribunal Superior de Justícia, perquè així es pugui construir l’hotel de luxe de ses Covetes-es Trenc, que destruiria un espai natural, paradoxalment commemorava, quasi al mateix temps, els 25 anys de la salvació de sa Dragonera. Un espai natural on es volia construir, també, un hotel de luxe que hauria destrossat l’illot.

Passi el que passi amb l’hotel de ses Covetes-es Trenc, sa Dragonera compleix un quart de segle com a espai natural salvat del ciment. Va ser el 14 de juliol de 1988 quan el Consell de Mallorca, governat per Aliança Popular (avui PP) en coalició amb Unió Mallorquina, va decidir comprar Sa Dragonera. La decisió venia impulsada per les mobilitzacions ecologistes que s’havien produït durant la dècada anterior.

En efecte, des de l’estiu de 1977 l’illot s’havia convertit en el símbol de la lluita per la preservació dels espais naturals de les Illes. El 7 de juliol de 1977 –una data icònica: 7-7-77– desenes de joves arribaren a sa Dragonera per “ocupar-la” com a protesta per la possible urbanització que una empresa valenciana, Pamesa, hi volia perpetrar: hotel de luxe, heliport, port, etc.

Els joves, caòticament organitzats des del cafè Talaiot Corcat –que prenia el nom del grup anarco-ecologista que s’hi reunia amb un altre de la mateixa orientació, Terra i Llibertat, format tots dos, a tot estirar, per una vintena d’efectius–, provenien, a més dels grups esmentats, d’una constel·lació d’orígens d’allò més diversos units, això sí, per l’amor a la natura i, també, per difuses tendències ideològiques si no del tot àcrates sí almenys de rebuig als partits del sistema. De manera espontània, en aquell cafè algú proposà de fer una *acció directa* –tal com es deia en terminologia àcrata– a sa Dragonera. Era l’estiu, feia calor i uns dies d’ocupació de l’illot pareixia una opció moderadament aventurera i deliciosament divertida. Dit i fet. Començà a funcionar el boca a orel·la i, sense cap tipus de registre ni d’ordre ni concert, el 6 de juliol a la tarda començaren a marxar des del Talaiot Corcat els joves cap a sa Dragonera. I l’endemà de matí, gràcies a pescadors que els passaren des del port proper de Sant Elm, començaren a desembarcar a l’illot. S’inicià l’ocupació que fou el moviment seminal de l’ecologisme a Balears.

Durant la dècada posterior hi hagué manifestacions i una altra ocupació massiva per pressionar els polítics perquè salvessin sa Dragonera. El Consell, finalment, la comprà. Quedava salvada. En acabat, se la protegí legalment. Avui és parc natural i símbol de com la pressió ciutadana pot salvar del ciment –i de fet ha salvat– els espais naturals.

Tant el grup ecologista GOB com l’oposició d’esquerra del Consell, PSOE i Més, han valorat molt positivament la decisió del TSJB. Un dirigent opositor confessava a aquest setmanari, això sí, “que la sentència ve pel recurs de l’empresa, la qual segurament cerca algun

tipus de compensació per haver perdut la capacitat de construir a la zona, però la veritat és que el fet important és que s’ha guanyat i que allò que deia el PP de simple ‘correcció’, res de res”.

No ho veu igual, lògicament, el govern del Consell, amb majoria absoluta

Malgrat la decisió del Tribunal Superior de Justícia, la presidenta del Consell, Maria Salom, no afluixa: recorrerà al Suprem, la qual cosa obre la porta a la construcció.

del PP. La presidenta, Maria Salom, ja va advertir, tot d'una després de conèixer la sentència, que valoraria la possibilitat de recórrer perquè "era una mera rectificació d'una errada" i no "res més". No va ser necessari pensar-hi gaire. La sentència va ser coneguda el 16 de juliol. L'endemà, el Consell feia públic, a través del conseller insular d'Urbanisme i Territori, el ja citat Mauricio Rovira, que recorreria contra la sentència del TSJB al Tribunal Suprem, perquè, al seu entendre, "va ser Armengol [per la socialista Francina Armengol, presidenta del Consell entre 2007 i 2011, gràcies al pacte entre PSOE, Bloc –format per PSM, EU, Verds i ERC– i Unió Mallorquina] qui va reformar el PTM per a permetre-hi l'hotel [a la finca ja referida] mentre que nosaltres únicament hem fet una rectificació d'una errada seva", que seria haver posat un 2 en lloc del 21 per a expressar el nombre d'hectàrees que passaven de rústiques a urbanitzables.

Embollic. La decisió de presentar un recurs de cassació davant del Tribunal Suprem complica molt el tema. De

fet, crea un embolic d'inseguretat jurídica difícil d'entendre, més difícil d'explicar i de conseqüències insospitables.

Primer de tot és bo tenir present que el PP, amb Bauzà al capdavant, s'ha vantat de ser el partit que "ha fet acabar la inseguretat jurídica" que, a parer del president –tal i com va dir en el debat de política general, la tardor de l'any passat–, patien les Illes durant els anys de govern de l'esquerra en coalició amb UM. Efectivament, Bauzà troba que aquest quadrienni, 2007-2011, fou especialment "obscur" quant a la "seguretat jurídica". Es referia així al fet que els promotors urbanístics no podien saber a què s'havien d'atendre perquè "l'esquerra", segons la particular visió del president, "canviava" normes urbanístiques sense –deixava entendre– ordre ni concert. De la qual cosa es derivaven "objectius perjudicis" per als ciutadans ja que "molts projectes" que s'haurien pogut fer no es feien, amb la consegüent pèrdua de llocs de treball.

Doncs bé, aquesta recuperada seguretat jurídica –sempre segons la visió de

Bauzà– rep ara un cop letal. Per partida doble. Primer, perquè el PP del Consell –sens dubte animat per Bauzà, si no és que obeïa ordres directes seves– va cometre, segons el TSJB, una errada tremenda quan va voler fer passar per mera "rectificació" d'una errada allò que és una reforma important del Pla Territorial. I segon, perquè el recurs de cassació al Suprem, malgrat ser –per descomptat– del tot legítim, implica un embolic legal de conseqüències difícils, si no impossibles, d'imaginar a hores d'ara.

Resulta que, una vegada que s'hagi concretat el recurs de cassació, i atès que allò sentenciat pel Tribunal Superior de Balears no implica la suspensió cautelar del projecte, en teoria es podria tirar endavant el projecte urbanitzador de la finca esmentada. És una situació kafkiana, però legalment ben real, perquè l'empresa promotora ben bé podria decidir continuar amb el procés burocràtic –fent el projecte arquitectònic: el bàsic, el projecte tècnic, etc.– i com que compta amb la qualificació –atorgada pel Govern de Bauzà– "d'interès autonòmic", totes aquestes passes podrien ser satisfetes en un termini de temps relativament curt; més curt, això segur, que el que necessitarà el Suprem per a decidir. De tot plegat es dedueix que, fins i tot, ben bé podria passar que, si es dona el cas que l'empresa promotora vol, podria estar en disposició d'iniciar les obres abans que el Suprem decideixi.

No consta, però, que la promotora vulgui en efecte iniciar les obres. Ara bé, si ho fes, hi tindria dret. I aleshores es crearia una situació com a mínim absurda, perquè, si les comencés, què passaria si llavors el Suprem sentenciava que no les hi podia fer? En aquest cas hi podria haver indemnitzacions, obligació de tornar allò construït però qui sap quan (a Mallorca ja ha passat tant amb la urbanització de xalets de ses Covetes, devora la zona on s'hauria de construir l'hotel referit, com amb dues cases de Lluç Alcari, al municipi de Deià, que s'ha trigat vora vint-i-cinc anys a ser esbucats tot i ser il·legals) i d'altres conseqüències ara com ara inimaginables.

Ben mirat, una situació kafkiana provocada per la suposada "seguretat jurídica" de les institucions del PP.

Miquel Payeras